

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΑΡΧΕΙΩΝ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1962

Α.

ΕΚΘΕΣΙΣ

τών κατὰ τὸ ἔτος 1962 πεπραγμένων ὑπὸ τοῦ Ἱστορικοῦ Λεξικοῦ
τῆς Ν. Ἑλληνικῆς Γλώσσης

Α'. Σύνταξις. — Ἡ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νεωστὶ ἀποθησαυρισθέντος ὕλικου καὶ τῶν ἐπενεκτέων κατ' ἀπόφασιν τῆς Ἀκαδημίας ὀρθογραφικῶν μεταβολῶν ἀνασύνταξις καὶ τελικὴ σύνταξις τῶν ἄρθρων τῆς σειρᾶς *γάστρινος-δέρνω* ἀπασχόλησε τὸν διευθυντὴν καὶ τοὺς πέντε συντάκτας. Ἡ ἐργασία αὕτη ὑπῆρξεν ἰκανῶς ἀποδοτικὴ, μολοντί ἡ γενομένη κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους ἐπισκενὴ τῶν αἰθουσῶν τοῦ γραφείου καὶ ἡ κατασκευὴ νέων βιβλιοθηκῶν συνετέλεσαν εἰς τὴν ἔν τινι μέτρῳ ἐπιβράδυνσιν αὐτῆς. Ἡ ἀρξαμένη ἐκτόπωσις τῆς σειρᾶς ταύτης διεκόπη ἐπίσης προσωρινῶς ἐκ τῆς ληφθείσης ἀποφάσεως διὰ τὴν ἀνάθεσιν αὐτῆς εἰς ἀρτιώτερον τυπογραφεῖον καὶ τὴν ἀνάγκην τοῦ ἐφοδιασμοῦ αὐτοῦ διὰ νέων στοιχείων μονοτυπίας πρὸς παράστασιν τῶν διαλεκτικῶν φθόγγων, μετὰ τὴν προμήθειαν τῶν ὁποίων (ἐγένετο ἤδη ἡ παραγγελία κατασκευῆς των εἰς Λονδίνον) θὰ ἀναπληρωθῇ ἀσφαλῶς ἡ σημειωθείσα ἀπώλεια χρόνου.

Β'. Ἀποδελτιώσεις - Δηματογραφίαις. — Εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην ἀπασχολήθησαν ἐξ ὁλοκλήρου οἱ δύο ἐπίκουροι συντάκται καὶ οἱ δύο γραφεῖς, παρεμπιπτόντως δὲ καὶ τὸ συντακτικὸν προσωπικὸν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐπισκενῆς τῶν γραφείων. Ἀπεδελτιώθησαν οὕτω περὶ τὰς 3.000 σελίδων γλωσσικοῦ ὕλικου ἐκ χειρογράφων καὶ ἐντύπων καὶ 750 περίπου σελίδες ἐκ τοῦ Λεξικοῦ τοῦ Δουκαγρίου, ἐληματογραφήθη δὲ σχεδὸν ὁλόκληρον τὸ ὑπάρχον εἰς δελίτια ὕλικὸν καὶ συνεχωνεῦθη ἐν τῷ ἀρχεῖῳ, τοῦτο δὲ θέλει κατὰ πολὺ συντελέσει εἰς τὴν ταχύτεραν καὶ πληρεστέραν διεξαγωγὴν τοῦ ἔργου τῆς συντάξεως.

Γ'. Ἀποστολαί — Τέσσαρες συντάκται καὶ εἰς ἐπίκουρος συντάκτης ἐνήργησαν δαπάναις τῆς Ἀκαδημίας συλλογὴν διαλεκτικῶν γλωσσικοῦ ὕλικου κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν θερινῶν διακοπῶν ἐκ διαφόρων περιφερειῶν τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἦτοι: 1) ὁ κ. Ἀθ. Κωστάκης ἐκ τῶν χωρίων Ν. Φλογητᾶ καὶ Ν. Σόλατα τῆς Χαλκιδικῆς, ἔνθα εἶναι ἐγκατεστημένοι πρόσφρονες ἐκ τῶν ἄλλοτε ὁμωνύμων χωρίων τῆς Καππαδοκίας· 2) ὁ κ. Δ. Βαγιακάκος ἐκ τῶν χωρίων τοῦ τέως δήμου Δεύκτρου τῆς Δ. Μάνης· 3) ὁ κ. Στ. Μάνεσης ἐκ τῶν νήσων Ἀμοργοῦ, Ἀνάφης καὶ Δονούσης (τῶν Κυνκλάδων)· 4) ὁ κ. Ἀν. Καραναστάσης ἐκ τῶν χωρίων τῆς Ἀπουλίας καὶ Καλαβρίας (Κάτω Ἰταλίας)· 5) ὁ κ. Δ. Κρεκούκις ἐκ τῶν χωρίων τῆς ΒΔ. Κερκύρας. Τὸ συγκεντρωθὲν ὕλικὸν κατατάσσεται ἤδη καὶ καθαρορρογραφεῖται, θὰ ἀποτελέσῃ δὲ συλλογὴν ἐκ 3.500 σελίδων τετραδίου περίπου, πολλαχῶς ἐνδιαφέρουσαν καὶ πολύτιμον διὰ τὴν ταχέως σημειουμένην κυρίως ἀπώλειαν

ἐπιστημονικῶς σημαντικῶν διαλεκτικῶν στοιχείων, τῶν ὁποίων ἡ ἀποθησαύρισις πρέπει νὰ συν-εχισθῆ καὶ νὰ πραγματοποιηθῆ τὸ ταχύτερον. Μόνον οἱ γέροντες Καπαδόκων ἐνθυμοῦνται ἀκόμη τὸ μητρικόν των ἰδιῶμα καὶ μόνοι σχεδὸν οἱ γέροντες τῆς Ἑλληνοφώνου Κάτω Ἰταλίας ὁμιλοῦν τὰ πατροπαράδοτα Ἑλληνικὰ ἰδιώματα, μετὰ συγκινήσεως δὲ ὑπεδέχθησαν τὸν ἀπεσταλμένον τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, τοῦ ὁποίου τὴν ἐργασίαν παρηκολούθησαν καὶ ἐβόηθησαν μὲ ἐνδύητον ἐν-διαφέρον.

Δ'. Βιβλιοθήκη — Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Λεξικοῦ ἐπλουτίσθη καὶ ἐφέτος διὰ 45 τόμων διαφόρων χρησίμων βιβλίων, 36 τόμων λεξικῶν, 77 τόμων περιοδικῶν καὶ 60 ἀνατύπων διαφόρων μελετῶν. Ἐκ τούτων ἠγοράσθησαν δαπάναις τῆς Ἀκαδημίας 11 τόμοι βιβλίων, 33 τόμοι λεξικῶν καὶ 37 τόμοι περιοδικῶν, τὰ δὲ λοιπὰ προέρχονται ἐκ δωρεᾶς τῶν συγγραφέων ἢ τῶν ἐκδοτῶν. Ἡ συστηματικὴ τακτοποίησις τῶν βιβλίων εἰς νέας εὐχρηστους βιβλιοθήκας πρόκειται νὰ διευκολύ-νη κατὰ πολὺ τὴν χρῆσιν τῆς μικρᾶς μὲν, ἀλλ' εἰδικῆς καὶ ὡς ἐκ τούτου πολυτίμου, βιβλιοθή-κης ταύτης ὑπὸ τῶν συντακτῶν.

Ε'. Λεξικογραφικὸν δελτίον. — Ἡρξάτο ἡ ἐκτύπωσις τοῦ 9ου καὶ τοῦ 10ου τόμου. Εἰς τὸν πρῶτον θὰ περιληφθοῦν κατ' ἀρχὰς τὰ εἰς τὰς ὀρθογραφικὰς τροποποιήσεις ἀφορῶντα Πρακτικὰ τῆς ἐπὶ τοῦ Λεξικοῦ Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἀκαδημίας. Εἰς τὸν δεύτερον δημοσιεύεται κατ' ἀρχὰς πραγματεία τοῦ συντάκτου κ. Ἄν. Καρανασάση περὶ τῶν ἰδιωμάτων τῆς νήσου Κῶ. Ἡ πρὸς συμπλήρωσιν δὲ ἀμφοτέρων τῶν τόμων ἀπαιτουμένη ὕλη εἶναι ἤδη ἐτοιμὴ ἢ σχεδὸν ἐτοι-μη. Ἐλπίζεται, ὅτι θὰ ἀναπληρωθῆ οὕτως ἡ σημειωθεῖσα καθυστέρησις περὶ τὴν κανονικὴν ἐμφά-νισιν τοῦ περιοδικοῦ ἔνεκα τῆς ἐπὶ τριετίαν καὶ πλέον μὴ διαθέσεως εἰς τὴν κυκλοφορίαν τοῦ 8ου τόμου αὐτοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 10(12)1962

Ὁ Διευθυντῆς

Ἰω. Καλλέργης

Β'.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

περὶ τῶν πεπραγμένων τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου κατὰ τὸ ἔτος 1962

Α'. Εἰσαγωγὴ Λαογραφικῆς ὕλης. — Εἰς τὸ Λαογρ. Ἀρχεῖον εἰσῆχθη κατὰ τὸ λήγον ἔτος πλουσία λαογραφικὴ ὕλη εἰς 95 χειρογράφους συλλογὰς. Ἐκ τούτων 5 προέρχονται ἐκ τῶν εἰδικῶν ἀποστολῶν τοῦ προσωπικοῦ, 12 ἐκ σελ. 922, καταρτισθεῖσαι ὑπὸ λογίων ἢ Σχολείων διὰ τῶν μα-θητῶν ἐν Κύπρῳ, ἀπεστάλησαν διὰ φροντίδος τοῦ κ. Κωνστ. Ἰωαννίδου, Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Μουσικῆς Μέσων Σχολῶν Κύπρου, 69 ὑπὸ ἐκπαιδευτικῶν τῆς Στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως, ἐξ ὧν μία ὑπὸ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Ἀλμωπίας Σωτ. Φάσσα, 9 ἐκ σελ. 302 ὑπὸ δημοδιδασκά-λων χωρίων τῆς Ἐάνθης, περιοχῆς τῶν Πομάκων, διὰ φροντίδος τοῦ Νομάρχου Κ. Στεργιο-πούλου, 22 ἐκ σελίδων 5006 ἐκ δημοδιδασκάλων τῶν ἐκπαιδευτικῶν περιφερειῶν Ἀλμωπίας Βεροίας Α' καὶ Β', Βοΐου, Γιαννιτσῶν, Γρεβενῶν, Ἐδέσσης, Ἐορδαίας, Καστορίας, Κοζάνης καὶ Νεστορίου, κατόπιν εἰδικῆς ἐγκυκλίου τοῦ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Στοιχ. Ἐκπαιδεύσεως τῆς ΙΑ' περιφέρειας κ. Παν. Νέζη, καὶ 37 ὑπὸ ἄλλων φιλοτίμων δημοδιδασκάλων. Τέλος 3 συλλογαὶ ἐκ σελ. 1224 κατετέθησαν ὑπὸ τῆς φιλολόγου Ἀννης Παπαμιχαήλ, ἐπιστημονικῆς συνεργά-τιδος ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Ἰουλίου πρὸς ἐκτέλεσιν εἰδικῆς λαογραφικῆς ἐρευνῆς ὑπὸ τοῦ Λαογρ-